

První reflexe globální ekologické krize

White, L. 2000. Historické kořeny naší ekologické krize. Filosofický časopis, 48 (5), s. 765–775. (Orig. The Historical Roots of Our Ecological Crisis, 1967

Snaží se vysvětlit vliv průmyslu a modernizace na životní prostředí. Na zemědělství vysvětluje přechod člověk od součásti přírody k vykořisťovateli. Dříve byly jiné způsoby obdělávání půdy a každá rodina měla tolik půdy, aby byla úměrná k její spotřebě. Potom bylo ovšem nutné mít k lepšímu obdělávání více finančních prostředků a každá rodina dostala příděl podle jejich finančních možností pole obdělávat. Člověk už nedbá na přírodu jako takovou a pouze ji využívá, což mu umožňuje moderní technika.

Jako zásadní vidí také výhru křesťanství nad pohanstvím. Křesťanství totiž podle něj nabádá člověka k tomu, aby přírodu vykořisťoval. Příroda má sloužit jeho potřebám. Pohanská náboženství věřila, že vše přírodní má svého ducha, což vedlo k určitému respektu k přírodě. Kdyžto křesťanství nabádalo k vykořisťování přírody bez jakýchkoliv ohledů. Podle mého názoru je sice pravda, že křesťanství k tomu přispělo, ale spíše to bylo jeho pochopením. Bible sama o sobě se dá chápat různými způsoby, a pokud se na to podíváme ze správného úhlu, tak dokonce nabádá k respektování přírody. Jde tedy jen to, že si v dané době vybraly právě tu interpretaci, která se jim hodila.

Křesťanstvím byla do jisté doby ovlivněna i věda. Myslí si, že věda a technika je pro nás jen zhoršením situace našeho vztahu s přírodou a tudíž i ekologické krize. Je potřeba najít nové náboženství nebo přestavět to staré. Jako příklad dává Františka z Asii, který věřil v pokoru a snažil se, aby byla nastolena rovnost mezi všemi živými tvory. Já si nemyslím, že by bylo nutné přímo nové náboženství, ale spíše naučit lidi vnitřnímu cítění a propojení s přírodou. Pokud budou od mala učeni přímo lásce k přírodě, stejně jako jsou třeba učeni k víře, pak by to mohlo mít pozitivní výsledky. Tuto lásku a pochopení bych však nenazvala náboženstvím, protože toto slovo přináší až příliš předsudků.

Carson, R. 1996. Mlčící jaro. In Kohák, E., Kolářský, R., Míchal, I. (eds.) 1996. Závod s časem: Texty z morální ekologie. Praha: Torst, s. 51–55. (Orig. The Silent Spring, 1962

Carsonová píše o tom, že zamořujeme své okolí chemikáliemi a kontaminace již nelze vrátit zpátky. Popisuje koloběh, kterým se chemikálie dostávají do našeho těla a tím sami sebe ničíme. Ničivý účinek to má samozřejmě daleko více i na přírodu. Je sice pravda, že příroda je schopna se přizpůsobovat podmínkám, ale na to potřebuje mnoho času a změny, které zde nastolujeme my, se dějí v až příliš krátké době. Zahráváme si s chemikáliemi a používáme je proti přírodě.

V dnešní době je již zakázáno některé chemikálie používat, ale myslím si, že hazardujeme pořád. Stále se snažíme najít cestu, jak přírodu ovládnout.